

SIFATLI TA'LIM -TARAQQIYOT POYDEVORI

Nizomiy nomidagi TDPU "Amaliy psixalogiya" kafedra o'qituvchisi

Saidova Nargiza Ismatulla qizi

Nizomiy nomidagi TDPU "Pedagogika va psixalogiya" fakulteti talabasi

Shermo'minova Rohila Fayzulla qizi

Annotatsiya: Mamlakat taraqqiyotining yagona yo'li ilm va ma'rifat. Ilm va ma'rifat bo'lgan jamiyatda ma'naviyat ham yuksaladi, davlat taraqqiy topadi, inson qadri ulug'lanadi. Bunga eltadigan yo'l esa ta'lim va tarbiyadir Ushbu maqola ham shu mavzuda.

Kalit so'zlar: jamiyat, ma'naviyat, murojaatnoma, poydevor, strategiya, olimpiada, texnikum, mehnat bozori, kreativ fikrlash, pedagog.

Mustaqillikka erishganimizni dastlabki yillaridan boshlab mamlakatimizda ta'lim sohasiga katta e'tibor berildi. Qisqa muddat ichida mamlakatimizda bu soha bo'yicha keng ko'lamli ishlar amalga oshirildi va yuksak natijalarga erishildi. Mana bugunga kelib o'qituvchi kasbining obro'- e'tibori yuksaldi, qadri oshdi va yana ularni moddiy rag'batlantirishning yangi tizim va mexanizmlari ishlab chiqildi va joriy etilmoqda.

Respublika "Barkamol avlod" bolalar maktabi direktori, Oliy Majlis Senati huzuridagi Yoshlar Parlamenti Ilm-fan, va madaniyat va kitobxonlik masalalari komissiyasi raisi Sevara Mahmudova ham bu mavzu bo'yicha o'z fikrini bildirgan "Prezidentimizning Oliy Majlis va O'zbekiston xalqqa qilgan Murojaatnomasida 2023-yilga "Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili", deb nom berilgani ham, avvalo ta'lim sohasida boshlangan ulkan ishlarimizni izchil davom ettirishga qaratilgani bilan ahamiyatlidir. Aytish joizki, bu o'z navbatida, soha vakillari zimmasiga ham katta mas'uliyat yuklaydi. .

Murojaatnomada ta'kidlanganidek, ta'lim sifatini oshirish --Yangi O'zbekiston taraqqiyotining yakkayu yagona to'g'ri yo'lidir. 2023 -yilda ham maktablarda ta'lim sifatini oshirish, o'qituvchi kasbining nufuzini ko'tarish hamda ular sharoitini yaxshilash eng asosiy vazifalardan biriga aylanadi.

Prezidentimiz o'qituvchilarning maqomi, ularning sha'ni qadr-qimmatini himoya qilish Konstitutsiyada alohida belgilanishi zarur, deb alohida ta'kidladi. Yana bir xushxabar shundan iboratki, 2023-yildan boshlab boshlang'ich sinf o'quvchilari mutlaqo yangi metodika asosida yaratilgan darsliklar bo'yicha o'qitiladi.

Davlatimiz rahbari bolalarimiz maktada ona tili va chet tillarini puxta o'zlashtirishi, kompyuterda ishlashni puxta o'rganishi, ularni kasb-hunarga, , san'at va madaniyatga qiziqtirish, o'quvchilarda erkin kreativ fikrlash, jamoada ishlash va muloqot ko'nikmalarini shakllantirish zarurligini ta'kidladi.

2023- yildan maktab ta'limi xalqaro ta'lim dasturlari asosida tubdan isloh qilinadi. Darsliklar yangilanadi, ilg'or ta'lim standartlari va metodikalari joriy etiladi. ayni shu maqsadda alohida ilmiy-institut va laboratoriyalar faoliyati yo'lga qo'yiladi. Prezidentimiz yoshlarning zamonaviy kasb -hunar egallashi uchun barcha zarur shart-sharoitlarni yaratishni ta'lim sohasidagi navbatdagi yo'nalish ,deb baholadi. Murojaatnomada ta'kidlanganidek, ayni paytda, maktab bitiruvchilarining 50foizi mehnat bozoriga hech qanday kasbga ega bo'lmasdan kirib kelyapti. Mamlakatimizda hozirgi kunda 700dan ortiq kasb -hunar maktabi, kollej va texnikumlar faoliyat yuritmoqda. Davlatimiz rahbari ana shu imkoniyatdan samarali foydalanish zarur, deb aytdi. Bu o'z navbatida "Barkamol avlod" bolalar maktablari zimmasiga ham katta mas'uliyat yuklaydi. Ayni paytda joylarda 219 ta "Barkamol avlod" maktablari faoliyat yuritmoqda. Ularda 6 yo'nalish bo'yicha 368 ming nafar o'quvchi kasb -hunar o'rganmoqda. Shu o'rinda "Barkamol avlod" bolalar maktablaridagi iqtidorli o'quvchilar bazasi shakllantirildi. Ularning soni bugungi kunda 1145 nafarga yetdi. Shundan 143 nafari xalqaro olimpiada va tanlovlarda , 1002 nafari respublika miqyosidagi musobaqalarda g'oliblikni qo'lga kiritdi.

"Barkamol avlod" bolalar maktablari zimmasidagi vazifalar ko'lami bugungi kunda yanada oshgani sir emas. Endigi maqsadimiz bolalar bo'sh vaqtini foydali ishlarga jalb etish, iqtidorli bolalarga ko'maklashish, ularning iste'dod va qobiliyatlarini ro'yobga chiqarish, ijod qilishlari uchun qulay shart-sharoit va imkoniyat yaratishdan iborat".

Hozirgi kunda ta'lim sohasi bo'yicha juda ko'p qarorlar qabul qilingan, ulardan eng oliysi "2022-2026 yillarga mo'ljallangan O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasini" Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili"da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida"gi qarori bo'lib. Bu qaror biz yoshlarning hayotimizga juda katta o'zgarishlar olib keldi . Qaror mazmuniga keladigan bo'lsam, masalan, 2023 -2024 o'quv yilidan boshlab bosqichma -bosqich umumiy o'rta ta'lim muassasalarida o'quvchilarni umuminsoniy va milliy qadriyatlar vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, shuningdek, ularda kommunikativ ko'nikmalar, tanqidiy va kreativ fikrlash, jamoa bo'lib ishlash, tadqiqotchilik kabi ko'nikmalarni shakllantirishga yo'naltirilgan ta'lim dasturlari amaliyotiga kiritilishi keyin yana umumiy o'rta ta'lim muassasalarining 1-4 sinflarida o'quvchilarni ilg'or xorijiy tajriba asosida ishlab chiqilgan darsliklar

bo'yicha o'qitish, 5-9 sinflarda o'quvchilarga umumta'lim fanlaridan tayanch tushuncha berish, 10-11 sinflarda o'quvchilarning qiziqish va qobiliyatlariga mos bo'lgan ixtisoslashgan dasturlar asosida bilim berish amaliyotini joriy qilish.

Yana shu qarorning bir bandi qiziqishimni uyg'otdi ya'ni bu 2023-2024 yildan boshlab respublikaning barcha viloyatlari va Toshkent shahrida boshlang'ich sinf o'quvchilarini bepul ovqat bilan ta'minlash yo'lga qo'yilishi. Bunda, ovqat turlari o'quvchilarning yoshi va sog'lig'i holatiga ko'ra me'yorlangan holda yetkazib berilishi hamda sanitariya talablariga javob berishi ta'minlanishi hisoblanadi. Bundan tashqari yana bu qarorda 2023-yil 1-apreldan boshlab maktabgacha ta'lim qamrovini kengaytirish maqsadida, yangi maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini ko'p kvartirali uylarning noturar qavatlarida yoki yakka tartibda qurilgan uy-joylarni sotib olish va xususiy sherikchilik loyihasi doirasida ularaga berilgan yer uchastkasida nodavlat maktabgacha ta'lim tashkiloti binosini qurgan sherik tomonidan ushbu binoning mazkur loyiha uchun bank kreditlari bo'yicha garovga qo'yilishiga oid cheklovlarni bekor qilish. Professional ta'lim tizimi ni rivojlantirish, mehnat bozori va ish beruvchilarning talablariga mos keladigan malakali kadrlarni tayyorlash maqsad qilib qo'yildi. Va 2023 yil 1-sentyabrga qadar Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahrida malakali xorijiy ekspertlarni jalb qilgan holda Yevropa kasbiy ta'lim va kasbga o'qitish sifatini ta'minlash tizimi talablariga to'liq javob beradigan 1tadan namunaviy professional ta'lim muassasalari faoliyati qo'yilishi belgilab qo'yildi. Professional ta'lim muassasalari pedagoglarini 2023-yil 1-aoirdan boshlab bazaviy tarif stavkalari mos ravishda o'rta ta'lim muassasasi pedagoglarining bazaviy tarif stavkalariga, professional ta'lim muassasasi birinchi va ikkinchi malaka toifaga ega bo'lmagan oliy ma'lumotli hamda oliy ma'lumotga ega bo'lmagan ishlab chiqarish ta'limi ustalarining bazaviy tarif stavkalari tegishli uchun umumiy o'rta ta'lim muassasasi birinchi va ikkinchi malaka toifali o'qituvchisi, oliy ma'lumotli o'qituvchisi hamda o'rta maxsus ma'lumotli o'qituvchisining bazaviy tarif stavkalariga tenglashtirilishi qarorda belgilab qo'yildi.

Xulosa; Prezidentimizning ta'lim sohasi bo'yicha qilgan ishlari, qarorlari, farmonlari, qonunlari juda ko'p ularni tahlil qilish uchun 100betlik maqola yozsak ham kamlik qiladi. Yurtboshimiz ta'limni birinchi darajaga qo'ydi ya'ni biz yoshlarni bilimli, jahon standartlariga javob beradigan kerakli kadr bo'lib yetshishimizni xohlaydi. Muxtasar qilib aytganda, yoshlar qalbiga ilm -fan ziyosini singdirib, ularni el -yurtga munosib insonlar etib tarbiyalash, xalqimizga yot va yangi avlod ongi uchun zararli bo'lgan salbiy ta'sirlardan himoya qilish, millat va davlat taraqqiyotini dunyo

hamjamiyatiga ko'rsatishga qodir bo'lgan yosh avlodni tarbiyalash har bir ota -ona, xonadon va mahalla zimmasidagi ham farz va qarz hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati;

1. 2022-2023 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasini "Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili"da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risidagi Prezident qarori. 2022.

2. O'zbekistan Respublikasi Prezidentining 2016-yil 29-dekabrda "2017-2021-yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2707 -sonli qarori

3. Z.Nishonova, G.Alimova. Bolalar psixologiyasi va uni o'qitish metodikasi.O'quv qo'llanma.-T.:O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi. Adabiyot jamg'armasi nashriyoti,2006.160b.

